

3936324 LCRU/M : สาขาวิชา : พัฒนาชนบทศึกษา ; ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)

คำสำคัญ : สหกรณ์/การดำเนินงาน/การพัฒนาคุณภาพชีวิต

สุวัชชัย โอภาส : ศึกษากลุ่มสหกรณ์ชาวไร่สับปะรดสามร้อยยอด จำกัด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (A STUDY OF THE PINEAPPLE CO-OPERATIVE GROUP AT SAM ROY-YOT PRACUAPKHIRIKHAN PROVINCE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ขงยุทธ บุราสิทธิ์ ศศ. บ., ศศ. ม., เรื่องเดช ปิ่นเชื่อนชัคย์ พธ. บ.,M.A.,Ph.D.,เอี่ยม ทองดี ศศ. บ.,ศศ. ม., 112 หน้า. ISBN 974-663-163-2

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาในเรื่องการดำเนินงานของกลุ่มสหกรณ์ชาวไร่สับปะรดสามร้อยยอดจำกัด ในช่วงปี 2538-2541 ซึ่งปัจจุบันกลุ่มมีสมาชิก 456 คน มีสินทรัพย์หมุนเวียน 24,672,137 บาท โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไป สาเหตุการจัดตั้งกลุ่ม การดำเนินงาน การบริหาร การมีส่วนร่วมของสมาชิก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานและกลุ่มสหกรณ์กับการช่วยเหลือชุมชน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มสหกรณ์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนคือส่วนที่ 1 คือ วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อศึกษาถึงความสามารถหรือประสิทธิภาพของผู้บริหารในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ รูปแบบการดำเนินธุรกิจ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ส่วนที่ 2 คือ ข้อมูลในด้านการจัดการเพื่อเข้าใจถึงสภาพความสัมพันธ์ของกลุ่มในส่วนของประธาน คณะกรรมการ และสมาชิก ที่มีต่อสหกรณ์โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการร่วมกับวิธีการสังเกต วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้แนวคิดและทฤษฎีที่ตั้งคั้งไปนี้คือ แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ทฤษฎีการกระทำทางสังคม ทฤษฎีความขัดแย้ง ทฤษฎีการบริหารจัดการ แนวคิดเรื่ององค์กรชุมชนและประชาสังคม และแนวคิดเรื่องกลุ่ม

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในช่วงเริ่มแรกมีบทบาทในธุรกิจขายผลผลิตส่งโรงงานเป็นหลัก สามารถสร้างผลกำไรให้กับสหกรณ์ได้ในอัตราสูง และได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทมาเป็นธุรกิจจัดหาวัสดุการเกษตรให้กับสมาชิกซึ่งจากการดำเนินธุรกิจดังกล่าวสร้างผลกำไรให้สหกรณ์ได้น้อย และในบางปียังก่อให้เกิดการขาดทุน แต่บทบาทของสหกรณ์ที่เปลี่ยนไปก็ยังเป็นที่พอใจแก่สมาชิก ปัจจัยที่เป็นตัวแปรที่สำคัญในการเปลี่ยนบทบาทดังกล่าวมาจากสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของตลาดนโยบายของคณะกรรมการ ความสามารถของผู้จัดการ

ผลการดำเนินธุรกิจทั้งสองรูปแบบ เป็นการช่วยเพิ่มอำนาจการต่อรอง และเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับสมาชิกและชุมชน จึงควรเพิ่มศักยภาพทางการดำเนินธุรกิจทั้งสองส่วนให้มี ความสำคัญเท่าเทียมกัน และควรเพิ่มบทบาท การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเรื่องของการตัดสินใจ ร่วมความคิดกับสหกรณ์ให้มากยิ่งขึ้น จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างประโยชน์ให้ต่อสมาชิกและกลุ่ม